



בנק ישראל

מחלקת המטבע

1 בינואר, 2008

ביטול המטבע בן 5 אגורות כהילך חוקי- זברי הסבר

החל מהיום (כ"ג בטבת התשס"ח 1 בינואר 2008) יחדל המטבע בן 5 אגורות להיות הילך חוקי. כך נקבע בצו של נגיד בנק ישראל (ביטול מעות) התשס"ח- 2008. הצו ניתן על פי חוק בנק ישראל, בהתייעצות עם המועצה המייעצת לבנק ישראל ובאשור הממשלה וועדת הכספים של הכנסת.

מה מבטלים?

הצו מבטל את המטבע בן 5 אגורות. בעת תשלום במזומן, או בעת מתן עודף במזומן לא נשתמש בסכום של 5 אגורות, אלא נעגל את הסכום- על פי כללים שיבוארו בהמשך.

מבחינת החישוב והרישום לא יחול אפוא כל שינוי: מחירים ימשיכו להיות נקובים בסכום של 5 אגורות; שקים, כרטיסי אשראי, חשבונות וניהול החשבונות – כל אלה ימשיכו להירשם בסכום כאמור. לכן לא דרושים שינויים במחירים, בקופות רושמות או בתכניות מחשב.

עיגול סכומים – מתי?

הסכומים יעוגלו אך ורק בתשלומים במזומן ברמת הסיכום הסופי. לדוגמה: בקניית 10 יחידות, שמחיר כל אחת מהן 1.15 ₪, אין צורך בעיגול – שכן הסכום לתשלום הוא 11.50 ₪; לעומת זאת, קניית יחידה אחת במחיר האמור מחייבת לעגל את הסכום לתשלום, כמפורט להלן.

כיצד מעגלים?

בחוק בנק ישראל התשי"ד – 1954, בסעיף 32 (ד), נקבעו כללי העיגול האלה:

סכומים הנקובים באגורה אחת, ב-2 אגורות, ב-3 אגורות וב-4 אגורות יעוגלו כלפי מטה, לדוגמא: תשלום סופי במזומן של 17.04 יעוגל ל-17 ₪.

סכומים הנקובים ב-5 אגורות ומעלה יעוגלו למעלה, לדוגמא: תשלום סופי במזומן של 17.07 יעוגל ל-17.10 ₪.

מדוע מבטלים את המטבע?

1. מסקר שערכה מחלקת המטבע התברר, שרוב רובו של הציבור תמך בביטול מטבע זה (78%).

2. קיומן של תופעות בקרב הציבור של זלזול בערך המטבע.
3. מאז הונפק המטבע בן 5 אגורות בשנת 1985 נשחק ערכו, וכוח הקנייה שלו כיום הוא כשביעית משהיה אז.
4. עלות הנפקתו של מטבע בן 5 אגורות היא כ-16 אגורות.
5. מטבע בן 5 אגורות אינו ניתן לשימוש בעת ביצוע תשלום במכונות ממכר לסוגיהן.

מה לעשות במטבעות הנמצאות ברשותך?

הציבור יוכל להחליף את המטבעות בני 5 אגורות שברשותו – במשך שלוש שנים מיום הביטול.